

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa M.D.
przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w Katowicach
o jednorazowe świadczenie z tytułu przeniesienia urzędnika służby cywilnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 stycznia 2024 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach
z dnia 7 listopada 2022 r., sygn. akt XI Pa 163/22, XI Pz 38/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 1.350 zł (tysiąc
trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 7 listopada 2022 r., oddalił apelację powoda M. D. i zażalenie pozwanej Izby Administracji Skarbowej w Katowicach od wyroku Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach z 30 maja 2022 r.

Powód wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kwoty: (a) 21.931,14 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 lipca 2018 r. do dnia zapłaty oraz (b) 22.091,46 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód był zatrudniony u pozwanego na podstawie umowy o pracę od dnia 1 marca 2005 r. w pełnym wymiarze czasu pracy. Z dniem 1 października 2008 r. powód został mianowany urzędnikiem służby cywilnej. Od maja 2018 r. zamieszkuje w S.. W 2018 r. powód wykonywał swoje obowiązki służbowe w Urzędzie Skarbowym w Piekarach Śląskich oraz w Pierwszym Śląskim Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu - w każdym w wymiarze czasu pracy po 0,5 etatu. W czasie pełnienia służby, na mocy jednostronnej decyzji Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach, został przeniesiony najpierw z dniem 16 lipca 2018 r. do pracy w Pierwszym Śląskim Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu - w wymiarze czasu pracy 0.75 etatu oraz w Urzędzie Skarbowym w Mysłowicach - w wymiarze czasu pracy 0,25 etatu. Następnie z dniem 27 grudnia 2018 r. został przeniesiony do Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Katowicach w pełnym wymiarze czasu pracy. Z dniem 1 sierpnia 2019 r. powód został z powrotem przeniesiony do Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu w pełnym wymiarze czasu pracy. Wynagrodzenie powoda, w związku z przeniesieniami nie uległo zmianie. Każdorazowo, przy kolejnych przeniesieniach powód wskazywał, że może wyrazić zgodę na zmianę miejsca pracy na mocy porozumienia stron. Ostatecznie jednak decyzję o przeniesieniu powoda w drodze jednostronnej decyzji pracodawcy podejmowała jedna z kierowniczek działu kadr. Powód informował także pracodawcę, że z takim trybem przeniesienia łączy się konieczność wypłacenia mu jednorazowego świadczenia pieniężnego. W dniu 12 lipca 2021 r. powód wypowiedział umowę o pracę zawartą z pozwaną, a stosunek pracy stron został rozwiązany z dniem 31 października 2021 r.

Scharakteryzowawszy specyfikę stosunków zatrudnienia w służbie cywilnej, Sąd Rejonowy przypomniał, że zgodnie z art. 62 ust. 1b ustawy o służbie cywilnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1691 ze zm.), urzędnikowi służby cywilnej przeniesionemu na inne stanowisko w tym samym urzędzie do innej miejscowości przysługują świadczenia, o których mowa w art. 95 ust. 2 i 3 tej ustawy, z zachowaniem określonych tam warunków. Sąd stwierdził, że powód swoje roszczenia wywodził z art. 95 ust. 3 ustawy o służbie cywilnej, zaś strona pozwana kwestionowała, by powód spełniał przesłanki warunkujące przyznanie mu jednorazowego świadczenia z tytułu przeniesienia do innej miejscowości i oraz

dodatkowego urlopu. Sąd swoje rozstrzygnięcie oparł przede wszystkim na wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2021 r., II PSKP 42/21 (OSNP 2022 nr 2, poz. 15). Sąd Rejonowy w całości zgodził się z interpretacją przepisów przedstawioną przez Sąd Najwyższy, uznając, że w okolicznościach faktycznych sprawy stwierdzić należało, iż w przypadku powoda nie można mówić o niedogodnościach jakie miałyby powstać w związku ze zmianą miejsca pracy powoda do innej miejscowości. Zdaniem Sądu, uwzględnivszy rzeczywiste odległości między miejscowościami świadczenia pracy w poszczególnych momentach, ich zmiana nie wpłynęła negatywnie na życie powoda, a wobec tego nie było podstawy do wypłaty świadczenia. Wobec tego Sąd Rejonowy oddalił powództwa, choć odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego, względem czego pozwana wniosła zażalenie.

Sąd Odwoławczy w pełni podzielił ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji uznając je za własne. Sąd potwierdził, że przeniesienie urzędnika do innej miejscowości nie uprawnia do świadczenia z art. 95 ust. 3 ustawy, gdy jest to miejscowość tożsama z miejscem zamieszkania urzędnika. Stwierdzono również, że jeśli przeniesienie jest neutralne względem urzędnika służby cywilnej lub jest dlań korzystne, to nie sposób zaakceptować żądania przyznania jednorazowego świadczenia, niezależnie od tego jaka odległość dzieli nowe miejsca pracy i miejsca zamieszkania urzędnika, skoro są one położone w tej samej miejscowości. W efekcie dzielając analizę Sądu Rejonowego, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw dla przyjęcia argumentacji powoda wskazanej w apelacji. Podobnie Sąd Okręgowy potwierdził trafność rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w kwestii odstąpienia od obciążenia powoda kosztami zastępstwa procesowego.

Powód działając w imieniu własnym (jest radcą prawnym) zaskarżył w całości wyrok Sadu Okręgowego zarzucając naruszenie prawa materialnego (art. 95 ust. 3 w zw. z art. 62 ust. 1b ustawy o służbie cywilnej) oraz naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy (art. 385 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., art. 382 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c.).

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący powód stwierdził, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności definitywnego wyjaśnienia istnienia albo nieistnienia przesłanki niekorzystności faktu przeniesieni jako przyznania jednorazowego świadczenia pieniężnego z art. 95 ust. 3 pkt 1 ustawy o służbie cywilnej w związku z art. 62 ust. 1b tej ustawy oraz okoliczności, aby przeniesienie nie następowało do miejscowości będącej miejscem zamieszkania tego urzędnika służby cywilnej. Nadto zdaniem skarżącego istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, które zdaniem powoda ujawniły się w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący powołał się na dwie spośród wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jednak żadna nie została uargumentowana w stopniu pozwalającym na spełnienie żądania wyrażonego we wniosku.

Po pierwsze należy przypomnieć, że sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy

przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Zagadnienie prawne powinno wyrażać problem prawny, którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2012 r., III SK 10/12, LEX nr 1228616; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, LEX nr 1230170; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Ponadto skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji.

Po drugie przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z ich rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Należy podkreślić, że o rzeczywistych rozbieżnościach w judykaturze można mówić tylko wówczas, gdy brak zgodności rozstrzygnięć dotyczy takich samych lub bardzo zbliżonych stanów faktycznych, co skarżący powinien wykazać (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, LEX nr 2497710). Powołanie się na rozbieżności w

orzecznictwie wymaga przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Przedmiotem podstawy przedsądu, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. jest sam przepis prawa, a nie ocena jego zastosowania w konkretnej sprawie.

Skarżący nie uczynił zadość tak scharakteryzowanym wymogom. Potrzebę dokonania wykładni uzasadniono samą potrzebą stwierdzenia czy z art. 93 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej w związku z art. 62 ust. 1b tej ustawy należy wyprowadzić twierdzenie o istnieniu przesłanki niekorzystności samego przeniesienia oraz przeniesieniu do miejsca zamieszkania jako przesłanki wyłączającego uprawnienie do spornego świadczenia. Nie przedstawiono przy tym żadnych argumentów przemawiających za jednym czy drugim poglądem. Skoro Sądy oparły swoje rozstrzygnięcie na wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2021 r., II PSKP 42/21 (OSNP 2022, nr 2, poz. 15), to skarżący tym bardziej winien był przedstawić argumenty przemawiające za ponowną analizą istotnego dla niego zagadnienia. Sąd Najwyższy nie może w względzie wyręczać strony.

Podobnie poważne wątpliwości interpretacyjne miałyby wynikać z wątpliwości co do treści spornej normy prezentowanych przez sądy orzekające w rozpoznawanej sprawie. Brak jest jednak jakichkolwiek argumentów potwierdzających takie stwierdzenie, skoro dotychczasowa wypowiedź Sądu Najwyższego znalazła potwierdzenie w rozstrzygnięciu danej sprawy, a skarżący nie był w stanie przedstawić jakiegokolwiek innego orzeczenia wymykającego się tak kształtującej się interpretacji.

Skarga kasacyjna nie jest instytucją odpowiadającą trzeciej instancji sądowniczej, lecz ze względu na istotę zasady skargowości służy rozstrzyganiu konkretnych i wyjątkowych problemów powstających w toku procesu stosowania prawa. Skarżący tej podstawowej funkcji skargi nie dostrzegł, dlatego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jego skrajną lakoniczność nie może wywołać skutku zamierzonego przez skarżącego.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

(r.g.)